

Post-LUVRE - egentligen

Åke Lindström

Sommaren 1996 fyller Anders Enemar 70 år. Ett rungande GRATTIS från alla oss i Post-LUVRE !!!! Må hälsan och glädjen stå dig bi länge än, Anders!

Samma sommar fyller vi själva 13 år. Vår ålder är med andra ord inte mycket att yvas över i Enemarskt och LUVRisktt sällskap, men i alla fall. Någon kanske frestas att tro att Anders är farfar till Post-LUVRE. Det är han inte, inte ens far. Nej, finns det några familjeband så ligger nog gudfar närmre tillhands.

Sommaren 1982 uppstod ett slags Pre-Post-LUVRE i fjällbjörkskogen norr om Hemavan. Vi hade organiserat en liten expedition för att inte bara njuta av fjällvärldens skönhet utan också för att stilla "kliet" i ringmärkarfingrarna och dessutom idka lite "vetenskap". Ett blåhakeprojekt hade sedan några år löpt bland ringmärkare i östra Sverige och vi ville bidra med lite pullmärkta fåglar. Det blev 106 stycken, minsann! Det får väl erkännas att chansen att få se en fjälluggla (det var ju lämmelår!) också bidrog starkt till denna expeditions dragningskraft. Ingen fjälluggla dock, men väl en starkt aptit på att driva någon slags verksamhet i fjällen vidare. Vår nya tanke var att fånga unga blåhakar under perioden just efter häckningen för att se hur mycket fett de lade på sig innan de flyttade därifrån. Genom Johnny Karlsson på Ekologihuset i Lund fick vi kontakt med Ola Arheimer. Av Ola fick vi många tips och förslag och snart damp dessutom ett brev från Anders Enemar ner i brevlådan med inbjudan till LUVRE-symposium!

Jag hade inte hört talas om vare sig LUVRE eller Anders Enemar vid den tiden, men vi blev imponerade av hans förbehållslösa inbjudan till LUVRE-gemenskapen och hans uppmuntrande tillrop. Dessutom började han brevet med "Broder", vilket syntes lite märkligt med tanke på att vi aldrig träffats och att budskapet gick från Profet till student! Anders gjorde ett outplånligt intryck på de av oss i Post-LUVRE som var med på symposiet i Göteborg: en svada och ett ordbruk som fick konferenciern i "Good Old Days" (kommer någon ihåg?) att framstå som en verbal analfabet, snabba vändningar och en knivskarp analys av framförda presentationer. Det var uppenbarligen en sällsynt "saftig hjärna" som stod framför oss (för att låna ett uttryck av Anders själv). Vi pratade om detta möte långt efteråt. Att "han" dessutom var beredd att betala oss pengar för att studera fåglar i fjällen var nästan för bra för att vara sant!

På den vägen är det. Vi beslöt att ta steget in i LUVRE och lördagen den 30 juli 1983 flyttade vi in i Radhusen för första gången. Noterat i dagboken för denna dag är att gasolen tog slut redan under första matlagningen och att vi detta till trots avnjöt ungersk köttfärsgröda med falska äggnudlar. Typiska Post-LUVRE händelser båda. Ringmärkningsverksamheten denna första säsong gick över förväntan och fram till 25 augusti fångade vi 1292 fågel, bland annat 142 blåhakar. Fåglarna och naturen i Ammarnäs tog oss med storm och vi var fast !

Stämningen och stilen inom Post-LUVRE har alltid varit fullkomligt avslappnad. Detta faktum, samt modestheten och den allmänt försynta framtoningen hos deltagarna, är säkerligen hemligheten bakom detta projekts exempellösa framgång (Åke Lindström, Göran Pettersson, Mats Grahn, Staffan Bensch och Ulf Ottosson vid Radhusen, augusti 1983).

En egenhet med LUVRE är den fina gemenskapen mellan medarbetare som nästan aldrig träffas, i bästa fall en gång om året. Till exempel så har vare sig Anders eller de flesta andra LUVRingar någonsin satt sin fot på Post-LUVREs märkplats när verksamheten pågår. Jag hade dock tänkt råda bot på detta och låta Anders och er andra få titta närmare på delar av Post-LUVREs verksamhet.

Genom åren har vi ringmärkt inte mindre än 25 043 fåglar av 55 arter, genomfört specialstudier av fettupplagring, ruggning och orientering och observerat massor av spännande saker. Detta i all ära, men här hade jag dock tänkt ge några spridda inblickar i den mindre seriösa delen av Post-LUVRE, det vill säga, det som *egentligen* är Post-LUVRE. De enstaka vetenskapliga krior som passerat genom Red-LUVREs hand är ju i första hand fribrev skrivna för att utåt motivera verksamheten !

Post-LUVREs märkplats - prassel i påsarna, nykokt kaffe över öppen eld, mygg, skrönor och gliringar, varpakastning och en och annan vetenskaplig diskussion. Trivsel ! (Mats Grahn, juli 1987)

Fångstverksamheten nere vid Tjulträsk (vid Tjulåns utlopp) inleds varje år den 15 juli. I början råder de flesta år lite sommarstiltje och det gäller att sysselsätta sig mellan många alltför tomma nätrundor. Gott sällskap har varit en medhavd radio, upphissad i närmsta björk för bättre mottagning. Ut har sommarprogram, "smultron och tång" och allsköns musik strömmat, till uppmuntran för oss och säkerligen viss förvåning för mången vildmarksälskande

förbivandrare. Enstaka Post-LUVRE medlemmar har passat på att förkovra sig i litteraturen (se bild), men vad är bättre tidsfördriv än nobel tävlan ? Efter några års experimenterande i grenar som "kast med okrossbar termos", "nätstolpskastning" och "kast med fågelpåse" har vi nu funnit den perfekta formen - varpa ! Denna gren ställer inga högre krav på intelligens, bara lite kraft i armen, och har därför visat sig passa utmärkt för många Post-LUVRingar. Dessutom har det hänt någon enstaka gång att undertecknad blivit besegrad, vilket orsakat stor munterhet hos både den lyckosamme och andra medtävlande.

Inför vår första fältsäsong betonade Ola Arheimer vikten av att läsa in sig på litteraturen. De flesta av oss tog detta på allvar. Många var de spännande nätrundor som frivilligt avstods till förmån för tung litteratur (Mats Grahn vid märkplatsen, juli 1987). Till höger ses en typisk Post-LUVRE-pose med internationell touch (Mariano Cuadrado, juli 1992).

En glansperiod i Post-LUVREs historia var åren med Lusciniografen. Efter de första åren stod det klart att unga blåhakar inte alls lade upp stora mängder fett innan de försvann utan de var mest magra och eländiga. Varför då ? Vi beslöt oss för att se vad lite kosttillskott kunde göra. I ett preliminärt försök 1986 höll vi några blåhakar i bur och gav dem ordentligt med mat. Studien

ägde rum i en av de dåvarande forskningsfaciliteterna i byn - Grundströms gamla lada vid posten! Fåglarna blev smällfeta och vi beslöt att göra om försöket nästa år, fast i fält. En elektronisk analysvåg med fjärrstyrning införskaffades för ändamålet, likaså några kilo östtyska mjölmaskar. Matskålar sattes ut i fjällbjörkskogen och med spänd förväntan inväntade vi vad som skulle hända. Jodå, snart var den första blåhaken där och ryktet om gratis skrovsmål spred sig uppenbarligen snabbt i skogen, för snart var ett tiotal blåhakar regelbundna gäster. Specialdesignade gömslen (tack Bengt och Raimo) sattes upp, likaså vägen, och så var det hela igång. Post-LUVRingarna bevakade tillställningen i skift och blåhakarnas förehavande bokfördes noggrant. Ibland blev det dock lite långsamt, när besöken vid skålen skedde med 45 minuters mellanrum. Tankarna kunde då flyga fritt och långt iväg hos den av tristess, värme, mygg och, framför allt, flickvänsbrist plågade observatören. Några av dessa hormonstinna tankar blev nedtecknade med stor inlevelsekraft, till stor glädje för efterkommande observatörer. Vad han skrev, Staffan? Nja, inte här.....

Skärskådning av ett av Post-LUVREs högteknologiska äventyr. I ett av LÖVRE inlånat barnkiosktält trängdes ivriga Post-LUVRingar med brummande apparatur och surrande mygg, för att studera blåhakars slakt på oskyldiga mjölmaskar (Mats Grahn, "Myren", augusti 1987).

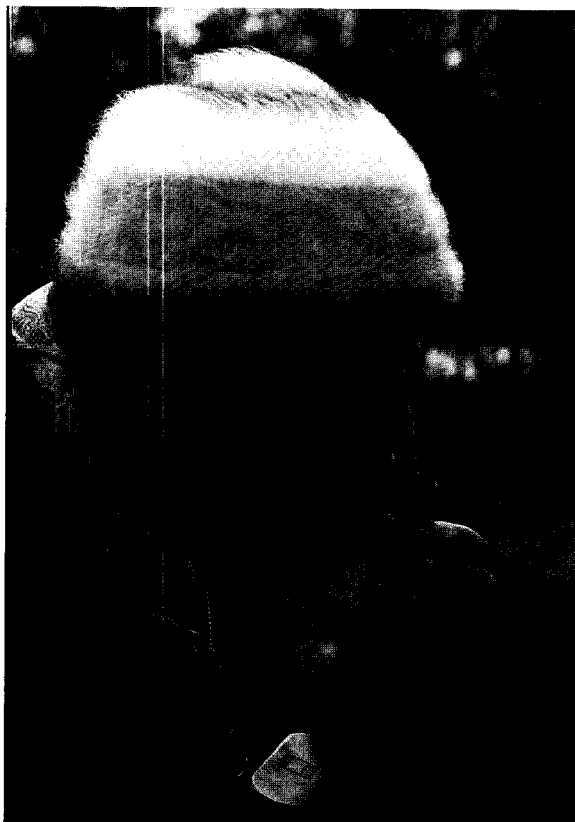
Förutom märkplatsen så är det naturligtvis Radhusen som är främsta samlingspunkten för Post-LUVRE. Där har vi bott i alla år sedan starten, med undantag för sentida familjerelaterade deviationer till den nya forskningsstationen. I Radhusen har vi sovit djupt och gott i världens smalaste sängar, huttrat oss igenom kalla frukostar i svinottan och sett Dennis göra morgon-toalett, varje morgon, oavsett väder och temperatur. Där har han, och ibland vi andra, kört knytnäven genom isen på vattenhinken för att få vatten till morgonkaffet. Vi har också uppfunnit nya svordomar varje år när vi försökt komma ihåg hur vi fick fotogenkaminerna att fungera *förra* året. Då slumpen(?) sammanfört tre av samtidens bästa kockar (Ulf, Mats och Staffan) i Post-LUVRE har mathållningen regelbundet hållit högre kvalitet än något annat i Post-LUVRE. Guide Michelin lär ha haft ett besök inplanerat och de hade inte blivit besvikna. I Radhusen har också den råa men hjärtliga stämningen florerat fritt. Det vore att ljuga att säga att diskussionsnivån vid märkplatsen och i Radhusen normalt hållit någon högre kulturell standard. Mycket av detta har blivit sparad åt eftervärlden under posten "diverse" i den dagbok som vi i god (o)ordning fört ända sedan den första dagen. En del funderingar finns också inkarvade på dasset, för den som eventuellt är intresserad.

Dasset, ja, det har av naturliga skäl varit föremål för många muntra stunder. De första åren kom Renman upp och tömde tunnan för oss, men sedan fick vi göra det själv. Detta drogs naturligtvis alltid på i det längsta vilket inte gjorde jobbet lättare. Sedan sommaren 1992 finns en, vad vi alla hoppas, permanent lösning.

För några år sedan gick vi på djupet med det eviga dassproblemet (Anders Hedenström, juli 1992).

När man är en regelbunden gäst på en plats som Ammarnäs är det speciellt viktigt att hålla sig väl med lokalbefolkningen, både djur och människor. De fast bosatta i byn har vi inte haft mycket kontakt med, förutom då folket på olika service-inrättningar i byn. Ett minnesvärt sammanträffande var dock på en danstillställning på Tjulåvallen. Några Post-LUVRingar, inklusive Ulf Ottosson, var där för "svinga sina lurviga". Då behövs det damer och några lokala skönheter bjöds upp. En överförfriskad och irriterad lokal yngling träder fram till Ulf: "-Henne låter du va', annars ska jag sprätta opp arschlet på dig !". Ulf, boren pacifist, svarar på vacker sydhalländska: "-Inte ska du väl skära i min söta rumpa!?". Känner jag Ulf rätt drack de båda grabbarna säkert öl tillsammans resten av kvällen, som de sätaste vänner.

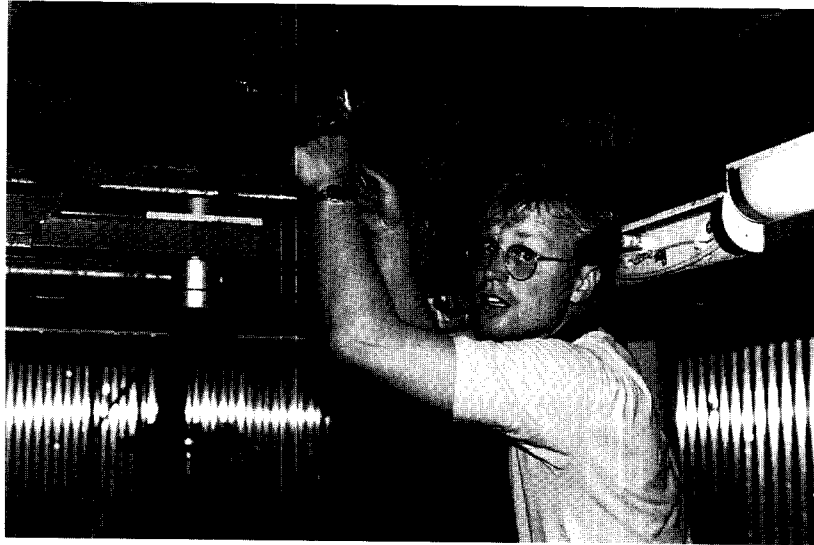

Ulf kommer väl överens med de flesta, både folk och få (Ulf Ottosson, augusti 1988).

Det passerar regelbundet fiskare och fjällvandrare genom vårt märkområde och i de allra flesta fall möts vi med förståelse och intresse. Vi berättar gärna vad det är vi sysslar med, och ibland blir det riktiga guidningar. Några gånger har det dock gått snett. För många år sedan mötte Dennis Hasselquist en gråtande och hysterisk dam i mygghatt stående med en lövsångare utbiten ur nätet. Hon stod inte ut med att fågeln "plågades så fruktansvärt", utan valde, helt medveten om detta, istället att göra det än värre för fågeln, och även för oss. "–Jag kunde inte kontrollera mig!", var hennes måttligt imponerande förklaring. En av de senaste säsongerna fick Martin Stjernman stifta bekanskap med en karatesparkande tysk, som trodde att vi tjuvjagade småfågel, och därför snabbt beslutade sig för att sparka ner alla nätpinnar som kom i hans väg. Efteråt blev han varse att han handlat lite överilat och bad om ursäkt. Storleken på de informationsskyltar vi har uppe vid stigarna som mynnar till fångstområdet ökar för varje år och innehåller numera både engelsk och tysk text.

Ett speciellt kapitel i Post-LUVREs historia är bilarna. De första åren tillät studentekonomin endast bilar i 3000 kronorsklassen, samtliga med minst 20000 mil på nacken. Första bilen var en tvåtaktare. Det var med samma skräckblandade förtjusning vi varje år anträdde 160-milafärden till, eller från, Ammarnäs. På nästan varje resa fick vi stifta bekanskap med en ny verkstad (Sorsele, Storuman, Vilhelmina, Kramfors.....) och mycket av tiden i Ammarnäs gick åt för att möjliggöra senare hemfärd. Beställa reservdelar och sedan fixa. Hade bara Daniel på macken varit intresserad av att laga bilar, och dessutom av att ta rejält betalt för det, hade han blivit rik på kuppen. Tyvärr var det ingen av oss som var bevandrad i vare sig upphängningar eller förgasare, men vi fick i alla fall låna verkstan. Daniels standardbudskap "– Gjør't schälv. Dä ä skit-enkelt. Du bara lyft opp, ryck loss å sätt dit!" var oftast en klen tröst!

Idag är många Post-LUVREngar, framfört allt de lite äldre, hårt uppbundna på många sätt och tiden räcker dåligt för längre Ammarnäs-sejourer. Inte minst är omsorgen om egen avkomma en bidragande orsak, samt hårda krav från chefer och anslagsgivande myndigheter. Det var säkert lättare i LUVREs forntid när kraven på framgång var lägre och ungdomar och unga familjefäder sorglöst kunde glida runt i tillvaron (och i Ammarnäs). Eller? Tack och lov har nya krafter skjutit till inom Post-LUVRE och det är väl ingen orimlig förhoppning att Post-LUVRE snart skall vara lika gammalt som LUVRE självt!! Åtminstone nära på. Till slut vill jag å hela Post-LUVREs vägnar tacka Anders och Ola för att ni bjöd in oss till de fantastiska happenings som LUVRE-somrarna i Ammarnäs verkligen är. Vi har redan minnen för livet och vi hoppas de skall bli fler!

"Dä ä skit-enkelt. Du bara lyft opp, ryck loss, å sätt dit !" (Åke Lindström och VW Passat -75, Macken, juli 1990).

Att det skulle bli fint folk av åtminstone några Post-LUVRingar stod tidigt klart. Här är det nuvarande byrådirektören vid Länsstyrelsen i Östergötlands län, Lars Gezelius, som svalkar sig mellan eftermiddagens dartrundor (Radhusen, augusti 1983).

